

Metodebeskrivelse for opgørelse af ÅOK og ÅOP for 2013

Indhold

Indledning

Indledning	1
------------	---

Metodebeskrivelsen

Metodebeskrivelse	2
Afstemningsskema	5

Erklæringer

Direktionens erklæring	6
Den uafhængige revisors erklæring om beregning af ÅOP og ÅOP	7

Indledning

Dette dokument indeholder en overordnet metodebeskrivelse for afstemning af opgørelsen af ÅOK og ÅOP for PensionDanmarks medlemmer.

Formålet med opgørelse af ÅOK og ÅOP er, at det enkelte medlem kan se sine egne samlede omkostninger – inklusive de indirekte investeringsomkostninger, som er trukket inden afkastet tilskrives pensionsordningen.

ÅOK er et kronebeløb – årlige omkostninger i kroner. ÅOP er en procent og er de årlige omkostninger i kroner i procent af det enkelte medlems opsparing ved udgangen af året.

Afsnittet "Metodebeskrivelse" indeholder en beskrivelse af, hvilke omkostningselementer der er indregnet, hvordan de er opgjort, og hvordan de er fordelt på enkelte medlemmer.

Afsnittet "Afstemningsskema" indeholder et skema, der viser sammenhængen mellem summen af de ÅOK, som er oplyst til de enkelte medlemmer, og de samlede administrations- og investeringsom-

kostninger, som fremgår af resultatopgørelsen i PensionDanmarks årsrapport.

Endelig indeholder dokumentet en ledelseserklæring og en erklæring fra den uafhængige revisor.

Langt hovedparten af PensionDanmarks medlemmer er på markedsrente på en produktpakke, hvor halvdelen af bidraget indgår på en ratepension, og den anden halvdel indgår på en opsparing til livsvarig alderspension (livrente). Til at dække administrationsomkostninger opkræves alle medlemmerne et stykomkostningsbidrag på 396 kr. om året. Herudover er det enkelte medlem belastet med investeringsomkostninger, som for hovedpartens vedkommende er indirekte. Medlemmerne på markedsrente er investeret i alderspuljer, hvor aktivsammensætningen afhænger af alderen. Risikoen aftrappes med stigende alder. Da de mest risikofyldte aktiver er de dyreste at administrere, vil de yngre medlemmer have højere investeringsomkostninger pr. opsparat krone end de ældre medlemmer.

Metodebeskrivelse

Omkostningselement	Metode / Kilde	Fordelingsnøgle
Direkte administrationsomkostninger	De årlige direkte administrationsomkostninger er 396 kr. for almindelige medlemmer, 372 kr. for medlemmer der alene har en privat, supplerende eller supplerende privat ordning og 60 kr. for lærlinge. De månedlige direkte administrationsomkostninger beregnes som de årlige direkte administrationsomkostninger delt med 12 og multipliceret med det antal måneder, et medlem har haft sin ordning hos PensionDanmark i 2013.	Der foretages ikke yderligere fordelinger.
Indirekte administrationsomkostninger	Ikke relevant for selskabet.	
Risikoforrentning af egenkapital	Risikoforrentning beregnes i forhold til den anmeldte overskudspolitik. Denne post er dog kun relevant for de lukkede bestande APK (Arbejderbevægelsens Pensionskasse) og PFC (Pensionskassen for Chauffører under afvikling) samt for visse invalidepensionister tilkendt før 2009 og for visse pensionister tilkendt før 2000.	Risikoforrentningen fordeles på det enkelte medlem i forhold til den enkeltes ultimodepot. Al risikoforrentning fordeles således mellem de medlemmer, som var i de garanterede bestande ultimo 2013.
Risikoforrentning af særlige (individuelle eller kollektive) bonushensættelser	Ikke relevant for selskabet.	
Risikoforrentning af ansvarlig Indskudskapital	Ikke relevant for selskabet.	
Garantibetaling (markedsrente)	Ikke relevant for selskabet.	
Garantibetaling (gennemsnitsrente)	Ikke relevant for selskabet.	
Direkte investeringsomkostninger (markedsrente)	For hovedparten af medlemmerne på markedsrente var de direkte investeringsomkostninger i 2013 6,0 basispoint på kapital- og ratepension og 6,83 basispoint på livrente. For den meget begrænsede del af medlemmerne, som anvender muligheden for Frit Puljevalg, betales der derudover valggebyrer og kurtage mv. ved køb og salg af eksterne fonde. Der oplyses som udgangspunkt ikke ÅOK/ ÅOP for medlemmer med Frit Puljevalg, men på medlemmets anfordring kan der laves en individuel opgørelse. ÅOK for de 1.396 medlemmer med Frit Puljevalg indgår med et samlet beløb i afstemningskemaet.	Omkostningerne fordeles i forhold til medlemmernes månedlige ultimodepot. Det månedlige ultimodepot, der anvendes i beregningerne af ÅOK for det enkelte medlem, er eksklusive grundform 215 og 216 (hensættelser til invalide) og 235 (hensættelse til udbetaling ved død på livrente), da disse ikke vises som depot på medlemmernes årsopgørelse.
Indirekte investeringsomkostninger (markedsrente)	Omkostningerne ligger primært i 100 pct. ejede investeringsforeninger og 100 pct. ejede ejendomsdatterselskaber og fonde med noterede aktier mv. Der medregnes følgende omkostninger pr. aktivkategori: > Børsnoterede aktier ligger næsten udelukkende i 100 pct. ejede investeringsforeninger, hvor der er adgang til samtlige faktiske omkostninger, som omfatter: Porteføljeadministration, investeringsforeningsadministration, depotgebyrer, transaktionsomkostninger og andre omkostninger.	De indirekte investeringsomkostninger eksklusive omkostninger vedrørende gruppelivs- og erstatningshensættelser opgøres i procent af værdien af investeringerne for hver aktivkategori for hele året. Desuden opgøres de enkelte aldersgruppers aktivfordeling i procent for livrente og for kapital-/ratepension for høj, middel og lav risiko ultimo hver måned.

Fortsættes...

Omkostningselement	Metode / Kilde	Fordelingsnøgle
<p>Indirekte investeringsomkostninger (markedsrente) ... <i>fortsat</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> > Unoterede aktier omfatter for langt hovedparten investeringer i fonde, hvor investeringsomkostningerne er opgjort efter standardmodellen i LP Info 52/13 (Forsikring & Pension). > Danske stats- og realkreditobligationer samt obligationer udstedt af virksomheder med høj kreditvurdering ligger udelukkende i 100 pct. ejede investeringsforeninger, hvor der er adgang til samtlige faktiske omkostninger, som omfatter: Porteføljeforvaltning, investeringsforeningsadministration, depotgebyrer, transaktionsomkostninger og andre omkostninger. > Højrenteobligationer og lån mv. omfatter porteføljer med udenlandske obligationer i 100 pct. ejede investeringsforeninger, for hvilke der indregnes samme omkostningsarter som anført under danske stats- og realkreditobligationer. Der er endvidere investeret i fonde, hvor der anvendes standardsatser som angivet i LP Info 52/13. > Infrastrukturinvesteringer omfatter for langt hovedparten investeringer i fonde, hvor investeringsomkostningerne er opgjort efter standardmodellen i LP Info 52/13. Derudover er der investeret i tre vindmølleparker og et naturgasanlæg. Der er indregnet interne porteføljeforvaltningsomkostninger til at håndtere investeringerne og omkostninger til due diligence. > På danske ejendomme (såvel 100 pct. ejede som delejede) indregnes: Interne omkostninger til asset management af aktivkategorien og mæglerhonorarer i forbindelse med salg og udlejning af ejendomme. Endvidere er indregnet omkostninger til due diligence. > For investeringer i banklån med høj sikkerhed er der indregnet porteføljeforvaltningsomkostninger til ekstern porteføljeforvaltning. <p>Der oplyses som udgangspunkt ikke ÅOK/ ÅOP for medlemmer med Frit Puljevalg, men på medlemmets anfordring kan der laves en individuel opgørelse.</p> <p>ÅOK for de 1.396 medlemmer med Frit Puljevalg indgår med et samlet beløb i afstemningsskemaet.</p> <p>Omkostninger, der relaterer sig til investering af egenkapitalen fordeles ikke.</p>	<p>Aktivfordelingen ultimo hver måned multipliceres med omkostningssatserne og summeres for at beregne en årlig omkostningssats pr. måned, pr. alder og pr. produkt. Til denne sats lægges en sats for omkostninger, der ikke kan fordeles på de enkelte aktivkategorier.</p> <p>1/12 af de beregnede omkostningssatser multipliceres med medlemmernes depoter ultimo hver måned og summeres for at fordele investeringsomkostningerne til medlemmerne.</p> <p>Det månedlige ultimodepot, der anvendes i beregningerne af ÅOK for det enkelte medlem, er eksklusive grundform 215 og 216 (hensættelser til invalide) og 235 (hensættelse til udbetaling ved død på livrente), da disse ikke vises som depot på medlemmernes årsopgørelse.</p> <p>Investeringsomkostninger vedrørende erstatnings- og gruppe-livshensættelser fordeles i forhold til det antal måneder, et medlem har været registreret som aktivt eller hvilende i 2013.</p>
<p>Direkte investeringsomkostninger (gennemsnitsrente)</p>	<p>Ikke relevant for selskabet.</p>	

Omkostningselement	Metode / Kilde	Fordelingsnøgle
Indirekte investeringsomkostninger (gennemsnitsrente)	<p>De garanterede bestande er udelukkende investeret i stats- og realkreditobligationer udstedt i Danmark og øvrige Vesteuropa samt afledte renteinstrumenter. Investeringerne ligger i 100 pct. ejede investeringsforeninger, hvor der er adgang til samtlige faktiske omkostninger, som omfatter: Porteføljeforvaltning, investeringsforeningsadministration, depotgebyrer, transaktionsomkostninger og andre omkostninger.</p> <p>Desuden indgår ikke-aktivespecifikke omkostninger.</p>	De indirekte investeringsomkostninger på gennemsnitsrente fordeles på baggrund af det enkelte medlems depot og andel af akkumulerede værdireguleringer og kollektivt bonuspotentiale ultimo året.
Mægleromkostninger	Ikke relevant for selskabet	
Omkostnings- og risikoresultat	Risikounderskud, der kun relaterer sig til visse førtidspensionister (tilkendt før 2009) på 1,5 procentgrundlag, indgår med et samlet beløb i afstemningsskemaet (post 1d og 15).	Der foretages ikke yderligere fordelinger.

Afstemningssekema

Nr.		Kr.
1a	Summen af ÅOK oplyst til medlemmerne	786.727.972
1b	Summen af ÅOK fordelt på medlemmer, der enten har forladt selskabet, eller hvor policen er afgangsført	12.319.123
1c	Summen af ÅOK for bestande, hvor ÅOK ikke er relevant ¹	17.783.928
1d	Summen af endnu ikke oplyst ÅOK ²	20.151.242
1	Summen af ÅOK til medlemmerne	836.982.265

Nr.	Omkostningspost	Gennemsnitsrente	Markedsrente	Sum
2	Administrations- og erhvervsomkostninger, jf. resultatopgørelsen	3.299.428	260.493.834	263.793.262
3	Leje af egen domicilejendom	0	0	0
4	Mægleromkostninger	0	0	0
5	Forsikringsmæssige driftsomkostninger i datterselskaber	11.575	913.885	925.460
6	Administrationsomkostninger hos eksterne leverandører af forsikringsydelse	0	0	0
7	Administrations- og erhvervsomkostninger forbundet med SUL-forsikringer, jf. regnskabet	0	0	0
8	Over-/underskud på administrations- og erhvervsomkostninger, som dækkes af basiskapitalen (modregningspost)	0	-13.444.651	-13.444.651
9	Investeringsomkostninger, jf. resultatopgørelsen	867.216	98.899.783	99.766.999
10	Indirekte investeringsomkostninger i fonde, datterselskaber, investeringsforeninger mv.	4.365.518	497.856.272	502.221.790
11	Over-/underskud på investeringsomkostninger, som dækkes af basiskapitalen (modregningspost)	-53.613	-4.232.801	-4.286.413
12	Investeringsomkostninger forbundet med basiskapitalen (modregningspost)	-200.851	-15.857.468	-16.058.320
13	Risikoforrentning inklusive udligning af skyggekonti	15.770.265	0	15.770.265
14	Garantibetalinger	0	0	0
15	Omkostnings- og risikoresultat	3.453.391	0	3.453.391
16	Øvrige omkostninger der specificeres	0	0	0
17	I alt	11.742.664	824.628.854	836.371.518
18	Forskellen mellem 1 og 17			-610.748

¹ Mindre bestand af medlemmer af tilsagnsordning (PKAD) og hensættelse til invalide samt dødsfald i garantiperiode.

² Medlemmer med Frit Puljevalg og aktuelle medlemmer i APK og PFC, førtidspensionster tilkendt før 2009 og pensionister tilkendt før 2000.

Direktionens erklæring

Direktionen har dags dato behandlet og godkendt selskabets metodebeskrivelse og afstemningsskema for opgørelse af ÅOK og ÅOP i regnskabsåret 2013.

Det er vores opfattelse, at metodebeskrivelse og afstemningsskema er udarbejdet i overensstemmelse med henstillingen fra Forsikring & Pensions bestyrelse om metodebeskrivelser (LP-Info 52/13).

Det er endvidere vores opfattelse, at beregningen af ÅOK og ÅOP samt de metodemæssige valg, der

er redegjort for i metodebeskrivelsen, er i overensstemmelse med henstillingen fra Forsikring & Pensions bestyrelse om omkostninger – herunder beregning af ÅOK og ÅOP (LP-Info 52/13).

Endelig er det vores opfattelse, at afstemningen mellem summen af de kundespecifikke ÅOK'er og selskabets faktiske omkostninger er udarbejdet i overensstemmelse med henstillingen fra Forsikring & Pensions bestyrelse (LP-Info 52/13).

København, den 3. marts 2014

Direktion

Torben Möger Pedersen
Adm. direktør

/ Anders Bruun
Direktør

Den uafhængige revisors erklæring om beregning af ÅOK og ÅOP

Til ledelsen i PensionDanmark Pensionsforsikringsaktieselskab

Vi har i overensstemmelse med Forsikring & Pensions henstilling i LP-information 52/13 foretaget en gennemgang af metodebeskrivelse, afstemningsskema og beregning af omkostningselementer ved opgørelse af ÅOK (årlege omkostninger i PensionDanmark Pensionsforsikringssselskab (kroner) og ÅOP (årlege omkostninger i procent) for 2013.

Ledelsen har ansvaret for, at metodebeskrivelsen, afstemningsskemaet samt beregning og fordeling af omkostningselementer ved opgørelsen af ÅOK og ÅOP er udarbejdet i overensstemmelse med LP-information 52/13.

Vores ansvar er på baggrund af vores gennemgang alene at udtrykke en konklusion om, hvorvidt selskabets beregning af omkostningselementer ved opgørelse af ÅOK og ÅOP er foretaget i overensstemmelse med den udarbejdede metodebeskrivelse og selskabets øvrige registreringer.

Selskabets metodebeskrivelse og afstemningsskema er dateret den 25. februar 2014.

Det udførte arbejde

Vi har udført vores arbejde i overensstemmelse med den internationale standard om andre erklæringsopgaver med sikkerhed end revision og review af historiske finansielle oplysninger og yderligere krav ifølge dansk revisorlovgivning samt i overensstemmelse med vejledningen i LP-information 52/13 fra Forsikring & Pension med henblik

på at opnå begrænset sikkerhed for, at selskabets beregning af omkostningselementer ved opgørelse af ÅOK og ÅOP er foretaget i overensstemmelse med den udarbejdede metodebeskrivelse og selskabets øvrige registreringer.

Det udførte arbejde er foretaget ved hjælp af begrænsede stikprøver, interviews og proceduregennemgang, og vi har herunder påset, om

- › selskabet beregner omkostningselementerne, herunder ÅOK og ÅOP, på den måde, som selskabet har beskrevet i metodebeskrivelsen,
- › der er overensstemmelse mellem de oplysninger, som fremgår af afstemningsskemaet, og årsregnskabet 2013 samt selskabets øvrige registreringer,
- › de metodemæssige valg, som selskabet har redegjort for i metodebeskrivelsen, er anvendt i afstemningsskemaet,
- › selskabet har udarbejdet en afstemning af, at samtlige opgjorte omkostninger er fordelt på selskabets kunder, og
- › selskabet har godtgjort, at det ÅOK og ÅOP, som den enkelte kunde oplyses om, svarer til de omkostninger, som selskabet beregningsmæssigt har pålignet kunden.

Det udførte arbejde har ikke omfattet:

Kontrol af fordelingen af de opgjorte omkostninger mellem de enkelte kunder og den enkelte kundes oplysninger om ÅOK og ÅOP.

Konklusion

Ved det udførte arbejde er vi ikke blevet bekendt med forhold, der giver os anledning til at konkludere, at selskabets beregning af omkostningselementer ved opgørelse af ÅOK og ÅOP ikke i al væsentlighed er foretaget i overensstemmelse med den udarbejdede metodebeskrivelse, afstemningsskema og selskabets øvrige registreringer.

København, den 3. marts 2014

Deloitte
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab

Lone Møller Olsen
Statsautoriseret revisor

Jens Ringbæk
Statsautoriseret revisor